

statning. Nu skal jeg fuldkommen indbrømme ham, at man ikke kan stille Forholdet i Lighed med Skovtvangsspørgsmaalet og heller ikke med de mange forskjellige andre Deconomispørgsmaal, der efterhaanden rejse sig her, jo mere Deconomilovgivningingen gaar frem, f. Ex. om Folk skulle betale for Næringsfrihed eller for deres Fabriker, naar Toldbloven sætter lavere Sætter, eller om man paa Landet ligeoverfor hele Bondestanden og ligeoverfor Godseierne skulde, for at have Vaand og indføre større Frihed, kræve Erstatning; jeg troer ikke, at Nogen for Alvor længer vil paastaae dette: disse Forhold er unægteligt forskellige fra nærværende Spørgsmaal, der, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds (L. C. Larsen) bemærkede, dreier sig om et Slags privatretlig Servitut i offentligt Eiend. Hvorvidt Staten som Følge deraf kan kræve Erstatning, er ikke rigtig klart. Jeg indbrømmer fuldkommen det ærede Medlem for Bornholm (Fallefen), at, idet man sløiser Fæstningsværkerne, opgiver man ikke derfor til enhver Tid at oprette nye, men hvorledes det ærede Medlem egentlig vilde gaar frem for at udføre sin Tanke, er mig ikke klart. Consequentsen af hans Opfattelse vilde være den, at man sagde til Eierne: Skjøndt vi nu ikke forhindre Eder i at bygge, saa maae I vel vide, at den Tid kan komme, da vi atter vilde benytte Grundene, saa at der vedvarende maa hvile en Servitut paa dem; derfor bevare vi Servituten for at kunne have frie Hænder senere. Hvorledes dette imidlertid skal gøres ved denne Lov, er ikke rigtigt forstaaeligt, og jeg tvivler paa, at det ærede Medlem, jeg veed ikke, om han er tilstede, selv om han vil anstrenge sin Skarpsindighed til det Yderste, vil være istand til at formulere Lovens saaledes, at den kunde tilfredsstille hans Tanke. For mig er det ikke klart, om Staten virkelig kan træde op her og forlange Erstatning for Servituten, men jeg vilde føle mig tilfredsstillet, naar, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) og det ærede Medlem for Kjøbenhavns 3die Valgkreds have fremhævet Retten til at gaar til Domstolene blev forbeholdt Vedkommende, saa kunde man ganske vist med større Tryghed fatte Beslutning om

denne Sag. — Det er for mig aldeles klart, at det ærede Medlem for 5te Valgkreds havde fuldkommen Ret, naar han gjorde gjældende, at det at sætte et Maximum og et Minimum er i allerhøieste Grad ulogt; det er meget muligt, at Maximum i et enkelt Tilfælde kan være lavt, og at Minimum i de allerfleste Tilfælde vil være tilfredsstillende, men, naar man har Taxatorer, er omhyggelig med Valget af disse og bestemmer faste Principer med Hensyn til Fremgangsmaaden og Fordelingen mellem de Private og Staten, saa kan der ikke være den mindste Grund til at sætte et saadant Maximum og Minimum, som i mange Tilfælde vil være mindre heldigt. Jeg maa gøre den ærede Krigsminister opmærksom paa, at han selv har givet det stærkeste Vaaben mod sit eget Forslag i de Motiver, der ledsage Lovudkastet; han søgte vel at komme deraf, men det lykkedes ikke fuldstændigt. Jeg sigter herved til den Maade, hvorpaa han selv tagerer Værdien af Grundene. Idet han vil give botanisk Have 21 Tønder Land og derved vinde de  $4\frac{1}{2}$  Tønder Land, som den nu har, siger han, at det er omtrent ligemeget; det staaer i Motiverne. Naar vi tage de  $4\frac{1}{2}$  Tønder Land, som botanisk Have nu har, og siger, at de have en Værdi af 10 Rd. pr. Quadratalen — det er høit anslaaet, vi ville rimeligviis blive nødsagede til at bemyndige Ministeren til at sælge til en lavere Priis paa Gammelholm — vil dette give omtrent 630,000 Rd.; de 21 Tdr. Land ville herefter være 13 Mk. pr. Quadratalen værd; den høitærede Krigsminister har altsaa selv regnet en Deel af Grundene, som ingenlunde hører til de ringeste, til 13 Mk. pr. Quadratalen. Jeg troer derfor, at man uden nogensomhelst Fare kan gaar ind paa at opgive Maximum og Minimum. Jeg vil, som sagt, hvad Erstatningen angaar, føle mig tilfreds, naar Spørgsmaalet kan afgjøres af Domstolene. Et maa jeg dog endnu fremhæve, og det er, at, dersom man virkelig erkjender, at det er bedre, at der bygges solidt og godt, saaledes som vi i alle andre Forhold ansee det for rigtigt, idet vi endogsaa stille meget strenge Betingelser ligeoverfor dem, der opføre Bygninger, skulle vi tage os iagt for i dette Til-